 KOÇ ÜNİVERSİTESİ	LABORATUVAR YETKİLİSİ İŞ GÜVENLİĞİ ROL VE SORUMLULUKLARI YÖNERGESİ Y20-IM-001	Tarih : 10.10.2022 Güncelleme No : Güncelleme Tarihi : Sorumlu Birim : İşletme Dir. Sayfa : 1 / 7
---	--	---

1. AMAÇ

Bu yönergenin amacı, akademik araştırma ve geliştirme süreçleri kapsamında Koç Üniversitesi (KU) laboratuvarlarında çalışma gerçekleştiren laboratuvar yetkililerinin iş güvenliği rol ve sorumluluklarını tanımlamaktır.

2. KAPSAM

Koç Üniversitesi kampüs ve yerleşkelerinde eğitim ve araştırma faaliyetleri yürütülen tüm laboratuvarları kapsamaktadır.

3. REFERANSLAR

- 3.1. 20.06.2012 tarih ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu
- 3.2. 12.08.2013 tarih ve 28733 sayılı Kimyasal Maddelerle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik
- 3.3. 03.03.2018 tarih ve 30349 sayılı Basınçlı Ekipmanlar Yönetmeliği (2014/68/AB)
- 3.4. 02.07.2013 tarih ve 28695 sayılı Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik
- 3.5. 11.12.2013 tarih ve 28848 sayılı Mükerrer Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik
- 3.6. 25.04.2013 tarih ve 28628 sayılı İş Ekipmanlarının Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliği
- 3.7. 11.09.2013 tarih ve 28762 sayılı Sağlık ve Güvenlik İşaretleri Yönetmeliği
- 3.8. 18.06.2013 tarih ve 28681 sayılı İşyerlerinde Acil Durumlar Hakkında Yönetmelik
- 3.9. Koç Üniversitesi Laboratuvar İş Sağlığı ve Güvenliği Prosedürü

4. SORUMLULUKLAR

- 4.1. Bu yönergenin uygulatılmasından Rektör sorumludur.
- 4.2. Bu yönergenin yürütülmesinden laboratuvarların bağlı bulunduğu Dekan veya Merkez Direktörü sorumludur.
- 4.3. Bu yönergenin uygulanmasından ilgili Laboratuvar Yetkilisi sorumludur.
- 4.4. Laboratuvar kurallarının uygulanması/kontrolü, laboratuvarlarda teknik işlerin güvenli bir şekilde

 KOÇ ÜNİVERSİTESİ	LABORATUVAR YETKİLİSİ İŞ GÜVENLİĞİ ROL VE SORUMLULUKLARI YÖNERGESİ Y20-IM-001	Tarih : 10.10.2022 Güncelleme No : Güncelleme Tarihi : Sorumlu Birim : İşletme Dir. Sayfa : 2 / 7
---	--	---

yürütülmesi ve basınçlı gaz tüp depolama alanı yönetiminden fakülteye bağlı İş Güvenliği Teknisyeni sorumludur.

- 4.5. İSG (İş Sağlığı ve Güvenliği) birimi ve İş Güvenliği Teknisyenleriyle laboratuvar güvenliği için bilgi/veri akışının sağlanmasından Laboratuvar İSG Temsilcisi ve Laboratuvar Yetkilisi sorumludur.
- 4.6. Bu yönergenin hazırlanmasından, güncellenmesinden ve yayımlanmasından İSG birimi sorumludur.
- 4.7. Yapılan denetimlerin ve değerlendirilen risklerin yönetiminden, aksiyon planlarının belirlenmesinden ve takip edilmesinden İSG birimi ve Laboratuvar Yetkilisi sorumludur. Gerekli durumlarda Risk Yönetimi, Uyum ve İş Kontrol Direktörü de sürece dahil edilir.

5. TANIMLAR

- 5.1. **İş Sağlığı ve Güvenliği (İSG):** Üniversite’de İş Sağlığı ve Güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve çalışana sahip olan birim.
- 5.2. **Tehlikeli Durum:** Çalışma ortamından kaynaklı potansiyel risklerdir.
- 5.3. **Risk:** Tehlikenin, yani potansiyel bir zararın ya da hasarın, meydana gelme ihtimaline ve sonucuna (şiddetine) göre belirlenmiş değeridir.
- 5.4. **Ramak Kala:** İşyerinde meydana gelen, çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olaylardır.
- 5.5. **Risk Değerlendirmesi:** Tehlikelerin meydana gelme olasılığının metodolojik olarak değerlendirilmesi ve riski azaltmak ya da ortadan kaldırmak için gereken önleyici tedbirlerin ve alınması gereken aksiyonların kararlaştırılması amacıyla yapılan çalışmaların tümüdür.
- 5.6. **Acil Durumlar:** Deprem, yangın gibi olaylara ek olarak laboratuvarlarda gerçekleşme olasılığı olan kimyasalların dökülmesi, sızması, patlama ve parlama gibi beklenmeyen hasar veya yaralanmalarla sonuçlanan olaylardır.
- 5.7. **Laboratuvar Yetkilisi:** Laboratuvardan sorumlu akademik/idari yöneticidir.
- 5.8. **Laboratuvar Mühendisi:** Laboratuvar faaliyetlerinin sürdürülmesine katkıda bulunan mühendistir.
- 5.9. **Misafir Araştırmacı ve Stajyerler:** Laboratuvarda staj yapacak öğrenciler ile Koç Üniversitesi

 KOÇ ÜNİVERSİTESİ	LABORATUVAR YETKİLİSİ İŞ GÜVENLİĞİ ROL VE SORUMLULUKLARI YÖNERGESİ Y20-IM-001	Tarih : 10.10.2022 Güncelleme No : Güncelleme Tarihi : Sorumlu Birim : İşletme Dir. Sayfa : 3 / 7
---	--	---

mensubu olmayan kısa veya uzun süreli çalışacak araştırmacılarıdır.

5.10. Laboratuvar Kullanıcısı: Laboratuvarda çalışma yapan tüm kullanıcılar (lisans / lisansüstü öğrencileri, araştırmacılar, doktora sonrası araştırmacılar, stajyerler, misafir araştırmacılar, laboratuvar yetkilisi, laboratuvar mühendisleridir).

5.11. İş Güvenliği Teknisyeni: Laboratuvar çalışmaları kapsamında çalışma ortamı güvenliğinin sağlanması, teknik/mechanik kontrol süreçlerinin yürütülmesi, idari birimler ile akademik birimler arası koordinasyonun sağlanması, kritik ekipmanların kullanım, onarım ve değişim süreçlerinin yürütülmesinden sorumlu idari çalışandır.

5.12. İş Güvenliği Temsilcisi (İSG Temsilcisi): Laboratuvar Yetkilisi tarafından dönem başlarında belirlenen ve iş güvenliği konularında iletişim ile koordinasyon yükümlülüğü olan temsilcidir.

5.13. Oryantasyon Eğitimi: Laboratuvarda çalışmaya başlamadan önce Laboratuvar Yetkilisi tarafından kullanıcıya verilen kısa eğitimidir.

5.14. Çevrimiçi Laboratuvar Eğitimi (LSOT/Laboratory Safety Online Training): Laboratuvarda çalışma yapacak kullanıcıların çalışmaya başlamadan önce tamamlaması gereken çevrimiçi eğitimidir.

Eğitimin İçerdiği İlgili Modüller:

- Genel Laboratuvar Güvenliği
- Kimyasal Riskler
- Biyolojik Riskler
- Kişisel Koruyucu Donanımlar
- Sıvı Azot
- Basınçlı Gaz Tüpleri
- Acil Durumlar
- Atık Yönetimi
- Lazer Güvenliği
- Radyoaktif Çalışmalarda Güvenlik
- Sağlık
- Yangın
- KUTTAM Deney Hayvanları Laboratuvar Eğitimi
- Temiz Oda Oryantasyonu

5.15. Atık Görevlisi: Laboratuvar çalışmaları sonucu oluşan, ayrı olarak toplanan atığı, ilgili prosedür ve talimatlar çerçevesinde toplamakla ve atık deposuna taşımakla görevli çalışandır.

5.16. Malzeme Güvenlik Bilgi Formu (MSDS): Bir kimyasalın içerdiği potansiyel tehlikeleri ve bu

 KOÇ ÜNİVERSİTESİ	LABORATUVAR YETKİLİSİ İŞ GÜVENLİĞİ ROL VE SORUMLULUKLARI YÖNERGESİ Y20-İM-001	Tarih : 10.10.2022 Güncelleme No : Güncelleme Tarihi : Sorumlu Birim : İşletme Dir. Sayfa : 4 / 7
---	--	---

kimyasal ürünlerle güvenli bir şekilde nasıl çalışılacağını gösteren kullanım, depolama, taşıma ve acil durum prosedürleri hakkında bilgileri içeren ve tedarikçi firma tarafından hazırlanan belgedir.

- 5.17. Kişisel Koruyucu Donanım (KKD):** Bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik riskine karşı korunmak amacıyla giymek, takılmak veya tutulmak üzere tasarlanmış ve imal edilmiş donanımdır.
- 5.18. Kimyasal Madde:** Doğal halde bulunan, üretilen, herhangi bir işlem sırasında kullanılan veya atıklar da dâhil olmak üzere ortaya çıkan, bizzat üretilmiş olup olmadığına ve piyasaya arz olunup olunmadığına bakılmaksızın her türlü element, bileşik veya karışımlardır.
- 5.19. SOP (Standart Operasyon Prosedürü):** Laboratuvar Yetkilisi tarafından hazırlanan güvenli çalışma, acil durum yönetimi, cihaz-deney operasyonu gibi süreçlerin nasıl yürütüleceğini açıklayan talimatlardır.
- 5.20. Gece Çalışması:** Laboratuvarlarda mesai saatleri sonrası yapılan ve/veya gece boyu süren çalışmalardır.
- 5.21. Tehlikeli Madde:** İnsan sağlığına ve güvenliğine, bulunduğu ortamdaki diğer malzemelere zarar verme riski olduğu için kullanım, depolama ve taşıma sırasında özel önem verilmesi gereken malzemelerdir.
- 5.22. Kritik Ekipman:** Arızası halinde büyük bir endüstriyel kazanın meydana gelmesine ya da kazanın etkisinin artmasına sebebiyet verebilecek sistem, kontrol elemanı veya ekipmandır.

6. TEMEL PRENSİPLER

Laboratuvar Yetkilisi laboratuvar kullanıcılarının ve çalışma ortamının güvenliğinin sağlanması için;

- 6.1.** Sorumlu buldukları laboratuvar ve/veya proje çalışmalarında güvenli çalışma ortamının sağlanmasına ilişkin her bir çalışma özelinde oluşabilecek tehlike, riskler ve kişisel korunma önlemleri konusunda tüm kullanıcıları bilgilendirir. Laboratuvarlar özelinde belirlenen tüm kurallara ve talimatlara uyulmasını sağlar.
- 6.2.** İSG birimi tarafından yürütülen “Çevrimiçi Laboratuvar Güvenliği Eğitimi” ve laboratuvarına özel “Oryantasyon Eğitimi”ni kullanıcıların çalışmaya başlamadan tamamlamasını sağlar.
- 6.3.** Laboratuvar özelinde bulunan cihaz, ekipman, araç, gereçler ile ilgili olarak kişisel güvenliğe ilişkin uyarı ve işaretlemelerin yapılmasını/yaptırılmasını sağlar.
- 6.4.** Stajyer taleplerinin ve Koç Üniversitesi mensubu olmayan misafir araştırmacı taleplerinin İnsan

 KOÇ ÜNİVERSİTESİ	LABORATUVAR YETKİLİSİ İŞ GÜVENLİĞİ ROL VE SORUMLULUKLARI YÖNERGESİ Y20-İM-001	Tarih : 10.10.2022 Güncelleme No : Güncelleme Tarihi : Sorumlu Birim : İşletme Dir. Sayfa : 5 / 7
---	--	---

Kaynakları Direktörlüğü'ne ve İSG birimine en az iki iş günü öncesinden iletilerek, gerekli dokümantasyonun tamamlanmasını sağlar.

- 6.5.** Her akademik dönem için İş Güvenliği Temsilcisi atamasını ve İSG birimine bildirimini yapılmasını sağlar. Değişiklik olması halinde atama ile ilgili değişikliğin bildirimini sağlar.
- 6.6.** Kullanılan kimyasalın tehlikelerinin tüm kullanıcılar tarafından öğrenilmesini ve Malzeme Güvenlik Bilgi Formlarının (MSDS - Material Safety Data Sheet) erişilebilir şekilde laboratuvarda bulunmasını sağlar.
- 6.7.** Kimyasalların güvenli depolanması, kilitli muhafaza edilmesi, depolama matrisine uygun gruplandırılması ile laboratuvar düzen ve hijyeninin sürekliliğini sağlar.
- 6.8.** Laboratuvarda etiketsiz kimyasal bulunmamasını, gaz hatlarının kablo kanalı ile korunmasını, cihazların takılma ve devrilmeye sebebiyet vermeyecek şekilde sabitlenmesini sağlar.
- 6.9.** Laboratuvar içi yeni ekipman temini, alt yapı düzenlemeleri ve dış firma hizmetleri ile ilgili Üniversite'nin teknik ve inşai birimlerine bilgi verilmesini sağlar.
- 6.10.** Çalışmaların sadece yetkilinin anlattığı/gösterdiği şekilde ve izin verilen araç, gereç, makine kullanılarak yapılmasını sağlar. Her bir deney süreci ve ekipmanın güvenli yürütümü/kullanımı için Standart Operasyon Prosedürü (SOP) hazırlanmasını sağlar.
- 6.11.** Laboratuvar çalışma ortamının güvenli hale getirilmesi konularında İş Güvenliği Teknisyeni ile iş birliği yapar ve riskli ekipmanlar, laboratuvar çalışma ortamı güvenliği, periyodik bakım, kalibrasyon ve kontrol süreçleri, kullanıcıların eğitim takibi konularında koordinasyon/yetki devri sağlar. Teknisyen ile laboratuvar kullanıcıları arasında ekipman bazlı eğitim, yetkilendirme süreçlerinin aktif yürütülmesini sağlar.
- 6.12.** Laboratuvara yeni ekipman aldığıında Koç Üniversitesi tarafından belirlenmiş envanter yazılım sistemine, risk kılavuzunu doldurarak eklenmesini sağlar. Laboratuvarda kullanılan kimyasallar ve iş güvenliği riski oluşturacak sarf malzemeler için ayrı bir envanterin oluşturulmasını sağlar.
- 6.13.** Atık yönetiminin (tehlikeli atıkların ayrıştırılması ve etiketlenmesi) etkin olarak sürdürülmesini sağlar.
- 6.14.** Laboratuvarlarda tek başına ve izinsiz çalışma konularında laboratuvar kullanıcılarını bilgilendirir ve çalışmanın takibini sağlar, gece çalışmalarında ilgili birimler ile iletişim kurulmasını sağlar.
- 6.15.** Acil durumlarda ve acil durum tatbikatlarında, laboratuvar çalışanlarının tahliye prosedürlerini doğru şekilde izlemesini sağlar. Boy duşları, göz duşları, acil çıkış kapı önleri ve koridorlarda acil

 KOÇ ÜNİVERSİTESİ	LABORATUVAR YETKİLİSİ İŞ GÜVENLİĞİ ROL VE SORUMLULUKLARI YÖNERGESİ Y20-IM-001	Tarih : 10.10.2022 Güncelleme No : Güncelleme Tarihi : Sorumlu Birim : İşletme Dir. Sayfa : 6 / 7
---	--	---

çıkışı ve düzeni engelleyecek vaziyette malzeme ve atık depolanmasını engeller.

- 6.16. İSG birimi ile iletişim sağlayarak 1122 Acil Durum Hattı'nın görünür şekilde bulunmasını sağlar.
- 6.17. Herhangi bir acil durumda (kimyasal maddelerin kazayla dökülmesi, sızıntı veya kimyasala maruz kalınması vb.) 1122 (0212 338 1122) numaralı Koç Üniversitesi Acil Durum Hattı'nın aranmasını ve acil durum dolaplarında bulunan kimyasal dökülme, saçılma kitlerinin kullanılmasını sağlar.
- 6.18. Basınçlı gaz tüplerinin gruplarına göre depolanmasını, basınçlı tüpler için sabitleme yaptırılmasını, dolu ve boş tüplerin ayrı yerlerde depolanmasını sağlar.
- 6.19. Gerçekleştirilecek çalışma özelinde Kişisel Koruyucu Donanım (KKD) temin edilmesini ve KKD'siz çalışmanın yapılmamasını sağlar. Kullanıcının önerilenler dışında bir KKD kullanmamasını sağlar.
- 6.20. Yaşanan ramak kala olayların, kaza ve kimyasal dökülmelerinin İSG birimine rapor edilmesini sağlar.
- 6.21. Hayvan Araştırmaları Laboratuvarlarında çalışma yürüten Laboratuvar Yetkilisi ek olarak;
 - 6.21.1. Hayvan Araştırmaları Laboratuvarı özelindeki oryantasyonların tamamlanma sürecini yönetir.
 - 6.21.2. Hayvan Araştırmaları Laboratuvarlarına yetkisiz ve izinsiz girişlerin gerçekleşmediğini takip eder.
 - 6.21.3. Koruyucu sağlık önlemleri gereğince muayene ve aşılardan sağlık merkezlerince tamamlanmış olduğunu ve aşı kartlarının mevcut durumda olduğunu takip eder.

7. YÖNTEM

- 7.1. Bahsedilen tüm talimat, form ve kurallar Laboratuvar Prosedürü içerisinde yer almaktadır. (isg.ku.edu.tr)
- 7.2. Stajyer, Ziyaretçi Araştırmacı giriş bilgilendirme süreci İSG birimi web sitesi (isg.ku.edu.tr) üzerinden başlatılır. İlgili dokümanlar ilgili link üzerinden tamamlanarak ıslak imzalı teslim edilir. [Beyan ve Taahhüt Formları](#)
- 7.3. Laboratuvar çalışmaları genelinde gerekli prosedür ve talimatların takibi (isg.ku.edu.tr) üzerinden yapılır.
- 7.4. Kişisel Koruyucu Donanım talebi ilgili link üzerinden İSG birimine yapılır. [KKD Talep Formu](#)
- 7.5. Laboratuvar çalışmalarına başlamadan önce çevrimiçi laboratuvar güvenlik eğitimi, Enstitüler

 KOÇ ÜNİVERSİTESİ	LABORATUVAR YETKİLİSİ İŞ GÜVENLİĞİ ROL VE SORUMLULUKLARI YÖNERGESİ Y20-IM-001	Tarih : 10.10.2022 Güncelleme No : Güncelleme Tarihi : Sorumlu Birim : İşletme Dir. Sayfa : 7 / 7
---	--	---

tarafından paylaşılan link üzerinden yürütülür.

- 7.6. Laboratuvarlarda atık yönetimi kapsamında gerekli malzeme, toplama ekipmanı, etiket ve atık alım talepleri 4127 no'lu telefon hattı üzerinden ya da ilgili link üzerinden gerçekleştirilir. [Atık Yönetim Talepleri](#)
- 7.7. Gece çalışmaları ve gece boyu sürececek potansiyel tehlike içeren çalışmalar hakkında İş Güvenliği Teknisyeni tarafından ilgili birimlere bilgi verilir. (isg@ku.edu.tr), (itfaiye@ku.edu.tr)

8. EKLER VE KAYITLAR

Yoktur.

9. GÖZDEN GEÇİRME

Bu dokümanı gözden geçirme ve güncelleştirme sorumluluğu İSG birimine aittir. Gözden geçirme en az yılda 1 defa yapılır. Gerekli görüldüğü zaman ve durumlarda doküman revize edilir.

10. DEĞİŞİKLİK/ DAĞITIM/ONAY TABLOSU

Değişen sayfa	Tarih	Değişiklik	Değişikliği yapan
Dağıtım (İlgili Bölümler)			
Koç Üniversitesi tüm Fakülte, Enstitü ve Araştırma Merkezleri			